

PROMÉTHÉE...Chịu Nạn

Thuở trời đất còn mịt mờ hỗn độn...chưa có vết chân người và muôn thú...chỉ có thần sống đầy sân hận, đố kỵ, thù hằn và dâm loạn...vô luân sau cái thời Zeus lật đổ Cha Trời Mẹ Đất lên làm Chúa tể thân linh và cai quản vũ trụ. Zeus vì ganh ghét với trí thông minh siêu việt của Prométhée nên không ngần ngại xô Prométhée xuống trái đất hoang vu...

Bị đày xuống hạ giới hồng hoang...rời từ đó...Prométhée [*kẻ lo xa*] sáng tạo ra con người và muôn thú bằng đất sét. Nhưng không may, em của Promethee là Épiméthée [*kẻ đại dốt*] lại ban hết những khả năng tự vệ cho muôn thú...có đôi cánh bay xa, có chân chạy nhanh, có vảy, nanh, vuốt, sừng...chẳng còn gì cho con người để có thể sống sót với cái thiên nhiên khắc nghiệt nữa; thậm chí cũng không có lông để che thân khi trời giá rét. Prométhée nhanh trí nghĩ đến *lửa*...*lửa* sẽ sưởi ấm cho con người trong cảnh mưa sa cùng gió tuyết giá lạnh và là ngọn đuốc soi đường cho con người bước đi trong tăm tối. Thế là Prométhée trở lại trời lấy cắp lửa ở xe Mặt Trời đem xuống trần gian ban cho loài người.

Vụ đánh cắp lửa bị Zeus khám phá. Chúa tể càn khôn nghĩ rằng cái sinh vật này từ nay có lửa sẽ là địch thủ lợi hại của chư thần và sẽ gây ra nhiều hậu họa khó lường, bèn nổi giận...định đập tan cái nòi giống này và trừng phạt vị thần ân nhân của loài người ấy.

Chúa tể Zeus tuyên bố: “Tên ăn cắp lửa trời kia sẽ bị trừng trị nặng nề vì tình thương của hần với loài người. Hần sẽ bị xích vào tảng đá cao nhất trên núi Caucase, sẽ bị nắng nung đốt và ta sẽ cho kênh kênh ngày đêm đến mổ ruột moi gan ra.” Và Ngài sai Vulcain cùng với thần thợ rèn Hephatus bắt Prométhée đóng đinh trên đỉnh núi để trị cái tội ban cho loài người lửa của xe Mặt Trời. (*)

(*) “*lửa của xe mặt trời*” = xe mặt trời ngút lửa là xe của thần Apollon. Thần *Apollon* là thần tượng trưng cho *lý trí* trong thần thoại Hy Lạp. Hãy nghe lời của thần Apollon nói với con là Phéthon khi Phéthon yêu cầu cha cho được lái chiếc xe mặt trời: “*Không một ai, kể cả thần Zeus đuổi được sấm chớp, lái được chiếc xe ngút lửa này ngoại trừ cha, và ngay cả cha cũng phải cố gắng hết mình.*(#)”[Apollon]

Xe mặt trời này do ngựa kéo...và trong cách ám tỷ...*ngựa* từ Tây phương đến Đông phương đều biểu thị cho *lý trí*...như tâm viên – *ý mã*. -“*Con không cần dùng roi nhiều. Ngựa chạy nhanh lắm. Hãy cầm cương cho chắc. Hãy theo dấu xe, đừng lên cao quá kẻo con sẽ đốt cháy nhà cửa của chư thần, cũng đừng xuống thấp quá e rằng trái đất sẽ phát hỏa.*(#)”[Apollon] (#)-[“Thần thoại-quyển Ba” – Doãn Quốc Sỹ - Sáng Tạo xb. Tr.68-69]

“**Thần thoại là gì?** Từ “thần thoại” xuất phát từ tiếng Hy Lạp “mythos” nghĩa là truyền thuyết hoặc câu chuyện. Đôi khi nó được sử dụng với ý nghĩa là một thứ mà người ta không tin là có thực. “Thật là chuyện thần thoại khi nói củ cà rốt giúp anh nhìn được trong bóng tối.” Nhưng thần thoại không phải là bộ sưu tập những chuyện phịa; mà trái lại, là tập hợp những chuyện thật.”[“**Thần thoại**” – Neil Philip – Đinh Ngọc Hưng dịch – tr.4 – Kim Đồng xb]

Hay nói cách khác, từ chuyện thật đã nảy sinh ra thần thoại; nghĩa là *thần thoại hóa chuyện thật để trở thành ngụ ngôn*, loại văn chương đầu tiên của nhân loại.

Chuyện người đem ánh sáng đến cho nhân loại thì bị đồ sát vì cái tội mở trí khôn cho nhân loại là sự thật một trăm phần trăm và lịch sử loài người không mất trí nhớ:

Giordano Bruno, người tiếp nối công trình của Copernic, bị Tòa Án Tôn Giáo thiêu trên giàn hỏa thán hai năm 1600 là bằng chứng, chỉ vì thành thật ngây thơ đến đại dốt đi công bố

“quả đất quay quanh mặt trời” “mà còn đi xa hơn nữa với ý kiến là có thể những thế giới khác cũng có người ở với những sinh vật văn minh bằng hay cao hơn chúng ta”. [“**Những tác phẩm biến đổi thế giới**” -tr.273- Hoài Châu và Từ Huệ dịch- Văn Đàn xb-1970-]

Vậy thì câu hỏi đầu tiên cũng cần lặp lại: “*Chúa đấng thần là ai?*” Có phải là Đấng nắm trong tay quyền tối thượng?

Zoroastre, Đấng sửa lại đường ngay nẻo chính cho tôn giáo thờ lửa [*Bái Hỏa Giáo*] của dân Semit bị chính hàng tăng lữ của tôn giáo ấy vắt vào hầm lửa thiêu sống!

Jésus Christ, Đấng văn giáo cứu thế lập giao ước mới cho dân Do Thái cũng bị hàng tư tế quyền thế của Do Thái giáo đóng đinh trên cây Thập Giá trên đồi Gongotha!

Rushdi bị Giáo hội Hồi giáo kết án tử hình cũng chỉ vì nói lên sự thật trong Kinh Coran cho mọi người biết.

*****

“Đọc thần thoại, chúng ta có đoán nổi được ngầm ý của tác giả không ? – Không khó ! Thần chỉ là nhân vật của câu truyện, và nhân vật là vai đóng thế. Truyện ngụ ngôn loài vật, thì con vật chính là nhân vật ấy thôi: cái ve, cái kiến, con cáo, con quạ... phải ai khác ? chỉ đóng thế vai con người ấy thôi ! Có thực mới vực được đạo !

Ngụ ngôn không phải là sự hư cấu tưởng tượng vô bằng mà chính là hoạt hóa lại sự thật hiện hữu một cách trung thực qua cái lăng kính hoán dụ của văn chương cho thêm phần thâm thúy câu chuyện kể mà thôi. Và thần thoại cũng nằm trong dòng ngụ ngôn ấy.” [“ Hỏi lại thần thoại” – Ngụ ngôn và thần thoại – Hồng Phương Viên]

VŨ NGỌC ANH